

Finančněprávní aspekty živnostenského podnikání

Petr Mrkývka

2016

Živnostník v systému finančního práva

- Živnostník v měnovém právu
- Živnostník v devizovém právu
- Živnostník v bankovním právu
- Živnostník v pojišťovnickém právu
- Živnostník v právu kapitálového trhu
- Živnostník v berním právu
- Živnostník v dotačním právu
- Živnostník v puncovním právu
- Živnostník v bilančním právu

Měna

- Peněžní zřízení rezidence x peněžní zřízení místa výkonu podnikatelské činnosti
- Kč ...
- Zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí ...
- Vyhláška ČNB č. 274/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí
- Zákon č. **370/2017** Sb., o platebním styku ...
- Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti ...
- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu ...

Oběh bankovek a mincí

- Relativně nucený oběh
- Každý je povinen přijmout tuzemské bankovky a mince bez omezení, ledaže je oprávněn jejich příjem odmítnout
- Neplatné – stažené z oběhu /ÚI-PPO/
- Pamětní mince, neplatná platidla /x ČNB, ÚI-PPO/
- 50 tuzemských mincí v jedné platbě /x ČNB, ÚI-PPO/
- Poškozené /FO/
- Poškozená – necelá /PO/

Náhrady 100%

- Za celé
- Celistvé: se jedná o bankovky, jejichž celková plocha je větší než 50 %, které jsou celistvé nebo které se skládají nejvýše ze 2 částí, jež nepochybně patří k sobě (v případě pochybností o tom, zda jednotlivé části bankovky patří k sobě, se posuzuje každá část samostatně)
- Nestandardně poškozené tuzemské bankovky a mince se nevyměňují.
X pohromy

Poskytování náhrady za necelá platidla

- Prováděcí vyhláška ČNB 274/2011 Sb.
- Celková plocha necelé tuzemské bankovky se určuje přiložením na mřížku, která rozděluje plochu bankovky stejným počtem svislých i vodorovných linek na 100 stejně velkých políček. Náhrada za necelou tuzemskou bankovku se poskytne, je-li
 - a) nejméně 51 políček mřížky zakryto více než z poloviny a zároveň je celková plocha necelé bankovky větší než 50 %, nebo
 - b) 50 políček mřížky zakryto ze 100 % a navíc je zakryto alespoň částečně i další políčko.

Ochrana

- Technická – ochranné prvky
 - a) v popisu
 - b) skryté
- Emisní – neveřejná emisní pravidla
- Právní x padělání, pozměňování
 - a) Měnovým právem
 - b) Trestním právem

Podezřelá platidla – co s tím?

- Důvodné podezření, že jsou padělaná nebo pozměněná

- Každý může odmítnout přijetí s výjimkou
 - a) Právnícké osoby
 - b) Směnárníka
 - c) Provozovatele kasína

Platební styk

Platby předáváním oběživa

Bezhotovostní platební styk

prosté převody*platební karty*šeky*jiné

Předeepsaná bezhotovostní forma plateb

- Zákon **254/2004 Sb.**, o omezení plateb v hotovosti, v platném znění
- Platby přesahující zákonem stanovený limit částku (270 000 Kč)
- Všechny platby v CZK i cizí měně mezi A+B/den
- Hodnotné komodity – Au apod.
- X daně *sensu largo* ...
- Sankce: správní delikt 5 mln. Kč, přestupek
500 000 Kč
- Kontrola: FS ČR, CS ČR

Bezhotovostní platební styk

- Zákonná úprava teprve v roce 2002 (124/2002 Sb.) – účinnost: 1.1.2003 zrušen: 1.11.2009 – 284/2009 Sb.
- Všeobecné obchodní podmínky
- Opatření ČNB, SBČS

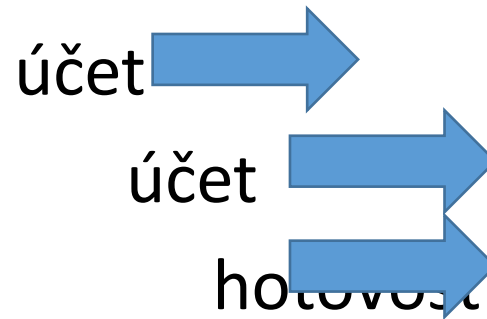
Poskytování platebních služeb

- Provádění převodů peněz:
 - a) bezhotovostních,
 - b) polohotovostních

Bezhotovostní: účet

Polohotovostní: hotovost

účet

Převody

- provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává **platební příkaz**
 1. plátce,
 2. příjemce, nebo
 3. plátce prostřednictvím příjemce,
jestliže poskytovatel **neposkytuje** uživateli převáděné peněžní prostředky jako **úvěr**,
- provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz
 1. plátce,
 2. příjemce, nebo
 3. plátce prostřednictvím příjemce,
jestliže poskytovatel **poskytuje** uživateli převáděné peněžní prostředky jako **úvěr**,
- provedení převodu peněžních prostředků, při němž plátce ani příjemce **nevyužívají platební účet** u poskytovatele plátce - **poukazování peněz**,

CERTIS

- Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System
- Platební systém s neodvolatelností zúčtování provozovaný ČNB
- § 38 ZČNB
- Pravidla systému – www.cnb.cz:

http://www.cnb.cz/cs/platebni_styk/certis/pravidla_CERTIS.html

Symbols

- **Konstantní**
- **Specifický**
- **Variabilní**

Max deset numerických míst

Dobrovolné použití

Vžitě: 1148, 0308, 0300, 0558

BANCE _____

POBOČCE _____

PŘÍKAZ K ÚHRADĚ

datum splatnosti

bankovní spojení					
číslo účtu plátce	kód banky				
číslo účtu příjemce	kód banky	měna	symboly plateb		
		částka	variabilní	konstantní	specifický
doplňující údaj banky		údaj pro vnitřní potřebu příkazce			

místo a datum vystavení

podpis příkazce

Národní formát účtu

- Tři části

Identifikátor účtu klienta:

1. 6 míst – nepovinná, „předčíslí“
2. 2 – 10 míst – „kmenové číslo“
3. Kód platebního styku - „kód banky“

IBAN

- International Bank Account Number
- = mezinárodní formát čísla účtu podle ISO 13616
- 24 alfanumerických znaků
- CZ
- 2. a 3. znak = Kontrolní číslice definované v ISO 13616
- 5.-8. znak = čísla kódu platebního styku
- 9.-24. = identifikátor účtu klienta
- IBAN – konkretizuje banka účtu

Účel IBAN

- podpora automatizovaného zpracování přeshraničních příkazů, zrychlení, zjednodušení a zlevnění přeshraničního platebního styku a snížení počtu chyb z důvodu nesprávně zadaného čísla účtu.

SWIFT

=

*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication -
Společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci*

IBAN kalkulátor

- https://www.cnb.cz/cs/platebni_styk/iban/iban.html
- <http://www.nbs.sk/sk/platobne-systemy/iban/vypocet-iban-pre-sr>
- http://www.ibancalculator.com/iban_and_bic.html

BIC

- Jedinečný kód přidělený platební instituci SWIFT
- Swiftová adresa dané banky **BIC** (*Bank Identifier Code = bankovní identifikační kód*) je osmi nebo jedenáctimístný údaj, který se skládá z následujících znaků:
- kódu banky, který identifikuje banku pomocí čtyř abecedních znaků (např. KOMB – [Komerční banka a.s. Praha](#); CNBA – [ČNB](#); apod.)
- kódu země, identifikujícího zemi nebo geografické území, na němž je umístěno sídlo banky nebo jiného konkrétního uživatele (používá se dvoumístného abecedního kódu [ISO](#), např. FR pro [Francii](#), US pro USA, CZ pro [Českou republiku](#) atd.);
- kódu místa, který identifikuje pomocí dvoumístného [alfanumerického](#) znaku [region](#) nebo [město](#), v němž je umístěno sídlo uživatele (např. PP - [Praha](#), SG – [Singapur](#) atd.)
- příp. kódu pobočky, který je volitelnou součástí swiftové adresy a skládá se ze tří alfanumerických znaků

Výlohy

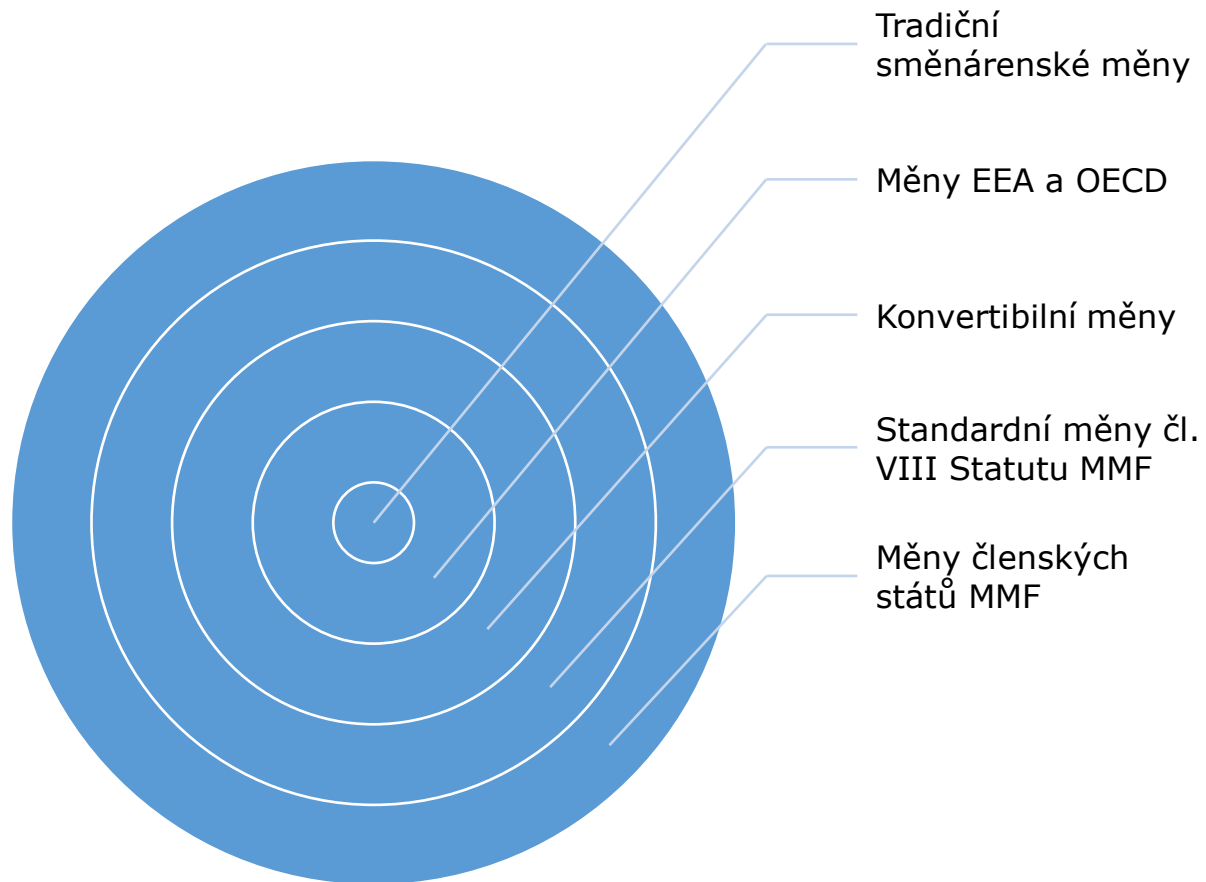
- Kód úhrady poplatků určuje, kdo bude platit poplatky:
- OUR - vše platí plátce
- BEN - vše platí příjemce
- SHA - každý platí své bance

V prostředí **SEPA** jen SHA!

Peněžní prostředky

Cizí měny

Stanovení kurzu CZK

- ČNB na základě monitorování vývoje měn na mezibankovním devizovém trhu
- Kurz odpovídá tomu, jak se měna obchodovala ve 14.15 místního času
- Kurz pro neobchodní účely – ohodnocení závazků a pohledávek, správa daní a cel
- Komerční banky a směnárný - vlastní kurz

Stanovení kurzu CZK

- ČNB na základě monitorování vývoje měn na mezibankovním devizovém trhu
- Kurz odpovídá tomu, jak se měna obchodovala ve 14.15 místního času
- Kurz pro neobchodní účely – ohodnocení závazků a pohledávek, správa daní a cel
- Komerční banky a směnárný - vlastní kurz

Stanovení kurzu CZK

- ČNB na základě monitorování vývoje měn na mezibankovním devizovém trhu
- Kurz odpovídá tomu, jak se měna obchodovala ve 14.15 místního času
- Kurz pro neobchodní účely – ohodnocení závazků a pohledávek, správa daní a cel
- Komerční banky a směnárný - vlastní kurz

Cestovní náhrady – zahraniční stravné

- Vyhláška MF
- EUR, USD, CHF, GBP
- Vyhláška č. 309/2015 Sb., o stanovení výše základního stravného pro rok 2016 (ZP § 189/4)

Osoby oprávněné ke směnárenské činnosti

- Finanční instituce podle ZB
- Spořitelní a úvěrní družstva
- ČNB
- **Směnárníci**

Směnárenská činnost

- soustavná činnost provozovaná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku, která spočívá v provádění **směnárenských obchodů** =
- = obchod spočívající ve směně bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu.

Právní regulace soukromého pojišřovnictví - veřejnoprávní

- Pojišřovnické právo
- **Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišřovnictví;**
- **Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišřovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišřovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí) /ZPZL/**

Právní regulace soukromého pojišřovnictví: soukromoprávní

Pojistné právo – od 1.1.2014 !

- Zákon ř. 89/2012 Sb., obřanský zákoník /NOZ/
 - Pojistná smlouva (zařazena mezi závazky z odvážných smluv)
- *Související zákony:*
 - ZMP (91/2012 Sb.)
 - Obligatorní smluvní pojišřění ...

Pojišťovací zprostředkovatelé

- Osoby registrované ČNB k výkonu zprostředkovatelských činností v pojišťovnictví, a to za úplatu
- ZPZL § 2 negativní výčet činností, na které se nevztahuje

Kategorie zprostředkovatelů (postavení)

- vázaný pojišťovací zprostředkovatel
- podřízený pojišťovací zprostředkovatel
- pojišťovací agent
- výhradní pojišťovací agent
- pojišťovací makléř
- pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským státem není ČR